

OBSAH

Úvod	8
1. Význam a postavení dopravy v socioekonomickém systému	9
1.1 Charakteristika dopravy a přepravy	10
1.2 Specifika dopravy a dopravní politiky	11
1.3 Celospolečenská funkce dopravy	13
2. Dopravní soustava ČR	16
2.1 Vymezení základních pojmů pro formulaci dopravní politiky	16
2.2 Analýza dopravních oborů ČR	21
3. Vývoj dopravy	29
3.1 Vývoj vztahů mezi druhy dopravy	29
3.2 Funkce dopravy v oběhových a přemísťovacích procesech	30
4. Technickoekonomické charakteristiky dopravních oborů	35
4.1 Výkonnost dopravních cest	35
4.2 Výkonnost dopravních prostředků	39
4.3 Rychlost přepravy	40
4.4 Dopravní proces	45
5. Přepavní trh	49
5.1 Charakteristika subjektů přepravního trhu	50
5.2 Vývoj přepravního trhu v ČR	53
5.3 Kvantifikace přepravy	58
5.3.1 Kvantifikace v přepravě zboží	59
5.3.2 Kvantifikace v přepravě osob	63
5.4 Racionalizace dopravní obsluhy regionu	68
6. Dopravní politika České republiky	75
6.1 Rozhodující hlediska a kritéria dopravní politiky	75
6.2 Cíle dopravní politiky	76
6.3 Výchozí podmínky pro tvorbu dopravní politiky v ČR	77
6.4 Nástroje dopravní politiky	79
6.5 Principy dopravní politiky v jednotlivých oblastech	79

7. Cíle dalšího rozvoje dopravní soustavy	94
7.1 Hlavní cíle	94
8. Základní legislativní normy regulující funkce jednotlivých dopravních oborů v ČR	96
8.1 Přehled vybraných právních norem	96
8.1.1 Obecně závazné právní normy	96
8.1.2 Kolejová doprava a ostatní dráhy	97
8.1.3 Silniční doprava	100
8.1.4 Vnitrozemská vodní doprava	105
8.1.5 Letecká doprava	106
8.1.6 Městská doprava	107
8.1.7 Námořní doprava	107
8.2 Zákon o silniční dopravě	108
8.3 Zákon o drahách	114
9. Evropská unie a doprava v EU	122
9.1 Integrace v Evropě	122
9.1.1 Evropské sdružení volného obchodu	122
9.1.2 Evropská integrace v rámci evropských společenství	122
9.1.2.1 Římská smlouva	122
9.1.2.2 Jednotný evropský akt	123
9.1.2.3 Maastrichtská smlouva	124
9.1.2.4 Amsterdamská smlouva	125
9.1.2.5 Agenda 2000 - zahájení reformy	126
9.2 Orgány Evropské unie	127

9.3 Legislativa EU	131
9.3.1 Vývoj dokumentů v rámci Evropské unie	131
9.3.2 Vztah mezi legislativou EU a ČR	132
9.3.3 Právní normy EU v oblasti dopravy	132
9.4 Dopravní politika v EU	133
9.4.1 Dopravní politika v základních dokumentech EHS, ES a EU	136
9.4.2 Bílá kniha Budoucí rozvoj společné dopravní politiky. Globální přístup k vytvoření rámce Společenství pro přijatelný rozvoj mobility	138
9.4.3 Zelená kniha K správnému a efektivnímu stanovení cen v dopravě	141
9.4.4 Zelená kniha Síť občana (plné uplatnění potenciálu veřejné osobní dopravy v Evropě)	146
9.4.5 Bílá kniha Strategie oživení železnic Společenství	156
9.4.6 Bílá kniha k dopravě (uživatel platí)	162
9.4.7 Další vybrané partie evropské dopravní politiky	162
9.4.7.1 Daňový systém a financování dopravy	162
9.4.7.2 Daňové zatížení silniční dopravy v EU	164
9.4.7.3 Problémy přizpůsobení struktur nabídky a poptávky	166
9.4.7.4 Podmínky pro přístup k povolání provozovatele dopravy	168
9.4.7.5 Pravidla konkurence	169
9.4.7.6 Výkony veřejných služeb	171
9.4.7.7 EU a kombinovaná doprava	172
9.4.7.8 Financování infrastruktury	174
9.4.7.9 Sociální legislativa v silniční dopravě	174
9.4.7.10 Výkaznictví v dopravě	176

9.5 Spolupráce EU s ostatními státy	176
9.5.1 Evropská dohoda o přidružení k ES	176
9.5.2 Bílá kniha Příprava přidružených zemí SVE na integraci do vnitřního trhu	
Unie	177
9.5.3 Panevropské konference v dopravě	178
9.5.3.1 První panevropská dopravní konference (Praha, 1991)	180
9.5.3.2 Druhá Panevropská dopravní konference (Kréta, 1994)	180
9.5.3.3 Třetí Panevropská dopravní konference	182
9.5.4 TINA (Transport Infrastructure Needs Assessment)	185
10. Doprava a životní prostředí	186
10.1 Účinky dopravy na životní prostředí	186
10.1.1 Exhalace	186
10.1.2 Hluk	191
10.1.3 Vibrace	193
10.1.4 Znečištění vody	193
10.1.5 Dopravní nehody	193
10.1.6 Zábor půdy	194
10.1.7 Usmrčená zvíř	195
10.2 Environmentální posuzování dopravních staveb	195
11. Externí náklady a jejich internalizace	197
11.1 Charakteristika hlavních externalit	198
11.2 Porovnání externích nákladů u různých druhů doprav a dopravních oborů	200
11.2.1 Studie SUDOP Praha	200

11.2.2 Porovnání silniční a železniční dopravy v ČR z hlediska financování	
a externalit	201
11.2.3 Příklad vyčíslení jednotkových externích nákladů	204
11.2.4 Potenciální dopad externích nákladů na zvýšení nákladů při uskutečnění jejich internalizace	204
11.3 Závěrečné shrnutí	205
12. Ekologická doprava ve městech	207
12.1 Chůze ve městě	207
12.2 Cyklistická doprava	208
12.3 Politika parkování	210
12.4 Veřejná doprava	212
12.5 Poplatky za komunikace	214
12.6 Územní plánování	215
12.7 Ekologicky šetrné autobusy	216
Literatura	218
Příloha č. 1	221
Příloha č. 2	225
Příloha č. 3	229
Mapa č. 1	230
Mapa č. 2	231